

De Maatschappij-vergadering

19 en 20 September

Had de Jaarvergadering in midden Maart herinneringen achtergelaten aan een winters strand en nog met sneeuw-bedekte straten, voor de jongste bijeenkomst waren de elementen ons welgezind. Het onverstoorbare fraaie weder had zijn zegen uitgedeeld over de late nazomerdagen, welke de Vereniging en de Maatschappij hadden uitgekozen voor hun opeenvolgende vergaderingen. Het terras van het Kurhaus bood aangename afwisseling tijdens de pauzes om een luchtje te scheppen en te genieten van het uitzicht over de uitgestrektheid van zee en strand en de verdere genoegens, die het (verlengde) badseizoen alzo pleegt aan te bieden.

In deze entourage verwelkomde *Stork* Vrijdagavond een honderdvijftigtal getrouwen, benevens enkele autoriteiten en buitenlandse gasten, die de vergadering met hun aanwezigheid vereerden. In zijn openingswoord memoreerde hij o.m. de aanneming van het wetsontwerp betreffende de tandheelkundige opleiding door de Eerste Kamer en bracht hulde aan *Van Hasselt* en zijn medewerkers wier onversaagd streven velerlei teleurstelling ten spijt, uiteindelijk tot dit resultaat had geleid. Hij gaf echter uiting aan zijn bezorgdheid dat, ondanks de aanvang van het nieuwe studiejaar, de uitvoeringsmaatregelen en het bezetten van de onderwijsposten nog steeds achterwege waren gebleven.

Het eerst aan de orde kwam het veelomstreden onderwijs der mondverzorgsters, niet in de vorm van een discussie omtrent derzelve nut en bezwaring, maar wel in die van een voordracht van de chef van de tandheelkundige dienst der Royal Air Force *James W. Smith*, waarin hij de taak en de onmisbaarheid der dental hygienists voor een goede gebitsverzorging in het leger en elders behandelde. Een verslag van deze causerie, die met enige kleurenfilms werd geïllustreerd, vindt men elders in dit nummer. Met deze causerie en het beantwoorden door de spreker van enkele vragen was het programma voor de avondbijeenkomst afgewerkt.

Na de voorlezing der uitgebreide notulen werden eerst enkele kleinere agendapunten afgewerkt. Het begon met het voorstel van D.B. om de verlenging, resp. de herverkrijging van de Koninklijke goedkeuring der Mij. aan te vragen. De voorzitter herinnerde aan de lotgevallen der Mij. in dit opzicht, waarvan de ontbinding in 1942 gevolgd werd door het aflopen in 1944 van de termijn van 30 jaar waarvoor zij was opgericht zonder enige mogelijkheid deze op de gebruikelijke wijze vernieuwd te krijgen. Bijgevolg verkeert juridisch de Mij. thans in staat van liquidatie. Ter geruststelling kon hij er aan toevoegen, dat het Ned. Beheersinstituut gunstig had beschikt op een verzoek tot herstel van rechtsverkrijging, onder beding dat voor een vastgestelde datum de koninklijke bewilliging zal zijn verkregen. Het D.B. werd daarop gemachtigd de nodige stappen daartoe te ondernemen.

Hoewel als tweede attractie op het programma een uiteenzetting beloofd was van de secretaris van de British Dental Association, *W.G. Senior* aangaande de „National Health Bill”, welks verstrekkende sociaal-hygiënische tendenz de gemoederen onzer Engelse collega's hevig in beroering had gebracht, bleek deze op het laatste ogenblik niet in de gelegenheid om zijn toezegging gestand te doen. Om nu tot vertroosting toch in de buitenlandse sfeer te blijven was *Spoorenberg* bereid gevonden ver-

slag te doen van de indrukken, die hij op zijn reis naar Boston en door de Oostelijke staten der Unie also had opgedaan. Ook hiervoor moge naar elders in dit nummer worden verwezen.

Na de koffiepauze werden de aanwezigen, naar mag worden verondersteld, aangenaam verrast door de aangekondigde mededelingen over de stand der onderhandelingen met de Ziekenfondsen. Zij werden ingeleid door exposé van de voorzitter omtrent de démarches, die na de emotionele debatten op de Jaarvergadering waren gemaakt. Het D.B. had aanstonds contact opgenomen met de ziekenfondsen, wetende hoezeer het deze had gegriefd dat besprekingen betreffende de fondsbehandeling buiten hen om werden gevoerd. Zij bleken niet afwijzend te staan tegenover de wens tot verhoging van het fixum, maar stelden hun houding afhankelijk van kennisneming van de noodzakelijke statistische gegevens. Bij verdere besprekingen werd alle medewerking ondervonden van het Staatstoezicht nadat het bedoelde materiaal bestudeerd en deugdelijk was bevonden. Het was hierna aan P o e l s t r a om voorlezing te doen van de betreffende conclusie, waarbij o.m. het bedrag van het fixum werd verhoogd tot f 0,50 per ziel.

In het licht van het verkregen succes ging, zo meende hij, de C.Z.C. een rust-toestand tegemoet. Wel zouden met de afdelings-ziekenfondscommissies de nog steeds gevoelde bezwaren tegen de administratieve omslag besproken worden om daarna aan de hand van dit overleg bij de toekomstige Ziekenfondsraad vereenvoudiging te bepleiten. Hij gaf uiting aan zijn waardering voor de collega's, die ondanks alles aan de administratieve voorschriften hadden voldaan en aldus het statistisch materiaal hadden bijeengebracht en dankte voor het in de C.Z.C. gestelde vertrouwen. De voorzitter breidde deze dank uit tot de C.Z.C. mitsgaders de betrokken functionarissen van het Staatstoezicht. Ook de chef de bureau van het Secretariaat, de heer H o e k, die het statistisch materiaal bewerkt had, deelde daarin. Hij constateerde voorts dat de tandheelkunde geleidelijk een met de andere groepen van medewerkers gelijkgerechtigde positie had verworven, als gevolg waarvan in de naaste toekomst ook tandartsen in de ziekenfondsbesturen zitting zullen krijgen om deel te nemen aan het beraad over algemene aangelegenheden. Deze verbeterde positie bracht uiteraard, aldus besloot hij, overeenkomstige verplichtingen met zich.

Namens de vroegere oppositie maakte V a n d e r H e y d e zich tot spreektrampet voor derzelver bevrediging door het, zo al niet „spoedig" dan toch niet te laat gekomen resultaat, als gevolg waardoor het „gevaar voor de eenheid „radicaal van de baan" was. Het deed hem voorts genoeg dat door de gelijkstelling van vrijwillig-verzekerden met de verplicht-verzekerden de praktijk in de provincie was opgetrokken en op geringer afstand gekomen van die in de grote steden. Dit zowel als de verbeterde positie van de tandartsen in het ziekenfondswezen was, zo erkende hij, het werk van de C.Z.C. Hij maakte zich alleen nog zorgen over de kosten der centrale „potverdeling" en gaf in overweging om dit in het vervolg regionaal te doen geschieden, zijnde dit, naar hij veronderstelde, een snellere en goedkopere procedure. Naar de voorzitter toelichtte werden de kosten bestreden uit het vereveningsfonds en bedroegen voor wat het aandeel der Mij. betrof, een fractie van een cent per ziel per jaar. De technische mogelijkheid van een regionale verdeling zou nog onderzocht worden. Tot slot achtte V a n H o u t e n het van groot belang dat het accent der honorering naar de eerste hulp was verlegd, hetgeen naar hij verwachtte, de verstandhouding met de patiënten ten goede zou komen.

Bleef als laatste omschreven agendapunt nog te behandelen het voorstel tot reorganisatie der Maatschappij-rechtspraak en de behandeling van de daarvoor noodzakelijke wijziging van de betreffende bepalingen in het huishoudelijk reglement. Ten einde der vergadering van het belang en de noodzaak hiervan te doordringen had S a n d e r s op zich genomen om een inleiding te houden. Hij begon met voorop te stellen dat rechtszekerheid een der belangrijkste volksgoederen vertegenwoordigt, zowel in het groot als in het klein. Het gemis daarvan had in de bezettingsjaren zulks maar al te duidelijk doen blijken. Als wij voorts zien naar de Veiligheidsraad, zo ging hij voort, dan staat ook daar niet het recht op de eerste plaats, maar de politiek in de minder gunstige zin van het woord. Wat daar met het Nederlandse belang geschiedt heeft ons de illusie ontnomen dat recht boven macht gaat.

Komende tot zijn onderwerp zeide hij, dat menigeen zich afvraagt: er zijn al zoveel bepalingen en voorschriften, dat niemand er het oog op kan houden, is er nu nog behoefte aan rechtsregels in de Mij.? Spr. beantwoordde deze vraag bevestigend; van de oprichting af heeft men de behoefte gevoeld aan voorschriften speciaal voor ons beroep. Bij onderlinge botsingen tussen collega's kunnen alleen vakgenoten een dusdanig geschil tot in de kern beoordelen en daarom is de intercollegiale rechtspraak, waarbij advocaterij is buitengesloten, van zo bijzondere betekenis.

Handhaving van het recht is een belang voor het aanzien en de waardigheid van het beroep en van de stand. Echter niet voor de stand alleen; ook voor de buitenwereld. Niet omdat men zich boven anderen verheven waant, maar het publiek moet de overtuiging hebben, niet alleen dat de tandarts over de vereiste bekwaamheid beschikt, maar dat zij ook vertrouwen kunnen stellen in de rechtschapenheid en eerlijkheid van de persoon aan wie zij zich overleveren.

Een belang is voorts de strijd naar buiten wanneer de Mij. tracht het monopolie te verwerven voor haar leden bij de ziekenfondsbehandeling en verder overal waar tandartsen in een publieke dienst werkzaam zijn. In ruil tegenover dit monopolie stelt zij het recht, op grond waarvan de Mij. kan zeggen dat haar leden verplicht zijn zich aan bepaalde regels te houden, waardoor het belang van het publiek verzekerd is. Doet een van hen dit niet, dan wordt hij tot de orde geroepen.

Het in 1930 ingestelde medische tuchtrecht is voor dit doel ontoereikend. Daar geldt als criterium het ondermijnen van het vertrouwen in de stand. Het is niet gemakkelijk, ja veelal onmogelijk, afkeurenswaardige handelingen, die voor correctie in aanmerking komen, daar onder te brengen.

Waardoor wordt, zo ging hij verder, het aanzien en de waardigheid van de stand bepaald? Door het aanzien van de individuele leden. Een primair belang van de tandarts is een goede praktijk en een behoorlijk inkomen, dat hem in staat stelt overeenkomstig zijn maatschappelijke positie te leven. Ook kennis en kunde verhogen het aanzien van de stand en zo kan de reorganisatie van de opleiding in dit opzicht een belangrijke factor blijken. Zo min als kleren de man maken beslissen titels over het aanzien van het beroep. De waardigheid moet verkregen worden in de eerste plaats door correct gedrag en optreden van de beoefenaren van het beroep tegenover patiënten en vakgenoten, jegens overheidsorganen en ziekenfondsbesturen. Van grote betekenis is ten slotte de reputatie. Volgens een oud Joods gezegde zijn er drie kronen: een van de leer, een van het priesterschap en die van het koningschap; vrij weergegeven: van de geleerdheid, hoge geestelijke en hoge wereldlijke functie. Maar boven alle gaat, zo luidt het verder, de kroon van de goede naam.

Wanneer men zich naar genoemde principes gedraagt bevordert men het aanzien van de stand. Maar van 1600 en binnenkort 2000 leden der Mij. kan niet verwacht worden dat zij allen even goed zullen zijn. Er zullen er steeds gevonden worden die niet deugen. Om nu er voor te waken dat de Mij. zuiver blijft, daarvoor dient de intercollegiale en disciplinaire rechtspraak. Daarnaast is er de codex voor beroepsethiek, al kan niet ieder er uit afleiden wat geoorloofd is en wat niet. Daarvoor zijn dan weer personen, die op grond van hun bijzondere kennis geval voor geval kunnen toetsen om uit te maken wat oorbaar geacht moet worden.

De waardigheid van de Mij. wordt hoe langer hoe meer bij een goed werkende rechtspraak betrokken. Het is, zo vervolgde spr., gebleken dat het recht niet meer goed functioneerde en dat men niet overal, waar dit verwacht mocht worden, van dit belang overtuigd was. De voorstellen nu van het H.B. beoogden hierin verbetering te brengen, na aanneming waarvan de medewerking nog vereist is van de leden, die voor de bezetting der betreffende functies waardig gekeurd zullen worden. Deze vereisen grote nauwgezetheid, waarvan men zich niet met de Franse slag kan afmaken; er is in de Mij. geen andere functie als een groter voorrecht te beschouwen dan het lidmaatschap van een der Afdelingsraden en van de Raad van Beroep.

Het was, zo besloot Sanders zijn inleiding, niet zijn bedoeling een uitvoerige verdediging te geven van de ter tafel liggende voorstellen; het lag niet op zijn weg. De wijzigingen beoogden om de disciplinaire rechtspraak haar hoge doel meer nabij te doen komen. Belangrijk was de geest, waarin de nieuwe regeling zal worden

uitgevoerd met onpartijdigheid en toewijding van hen, die straks geroepen zullen zijn om in de afdelingsraden zitting te nemen.

Bij de gedachtenwisseling meende R o e s t dat het gehalte der Mij.-leden een dergelijk omvangrijk en, naar hij verwachtte, ook kostbaar juridisch apparaat niet rechtvaardigde. Op degenen die buiten de organisatie stonden had men daarenboven geen vat. S a n d e r s stelde hem echter gerust; er was alleen sprake van een jurist als secretaris. De bedoeling was om de rechtspraak geheel in handen te houden van de collega's, maar de praktijk had bewezen dat niet alle afdelingsraden hun beslissingen wisten te formuleren in overeenstemming met de axioma's der rechtspraktijk. Vandaar het oude voorschrift om het ontwerp van de uitspraak tevoren aan het oordeel van de juridisch adviseur te onderwerpen. Ook de voorgestelde regeling ging uit van het beginsel dat de juridische secretaris zich met de materiële inhoud van de beslissing niet zal bemoeien, alleen met de vorm ervan. Mocht een afdelingsraad zich mans genoeg voelen om uit eigen kracht de redactie en formulering te verzorgen, dan stond het haar vrij, maar daarvan was hij niet overtuigd.

Minder gemakkelijk was M o l i j n tevreden te stellen; hij kante zich tegen de voorstellen, omdat zij niet tevoren aan de afdelingen waren voorgelegd. De betrachte haast op grond van urgentie was naar zijn mening niet gerechtvaardigd en hij vreesde, dat voortgaande op die weg het werk in de afdelingen onbelangrijk zou worden en het vergaderingsbezoek zijn aantrekkelijkheid verliezen. De voorzitter voerde hiertegen aan dat in dit uitzonderingsgeval de leden van het H.B. niettemin de stukken tijdig genoeg hadden ontvangen om de voorstellen in de afdelingen te kunnen bespreken.

Nu de toekomstige vijf afdelingsraden in feite gewestelijke raden zouden worden had S a l o m o n s bezwaar tegen het handhaven van de oude betiteling. Waarom dan niet gesproken van districtsraden, zo vroeg hij. S a n d e r s legde uit dat invoering van een andere benaming wijziging van de statuten nodig zou maken. Om deze omslachtige procedure te vermijden was bij de laatste wijziging reeds de rechtspraak uit de statuten naar het huishoudelijk reglement overgebracht.

Met dat al bleef M o l i j n onvoldaan; ook de uitbreiding van het rechtsgebied der afdelingsraden had zijn instemming niet, hij vreesde dat door het te verwachten vele werk de animo voor het lidmaatschap gering zou zijn. Daar hij er echter van af zag om zijn bezwaren om te zetten in een voorstel konden de wijzigingen thans in stemming worden gebracht. De voorzitter legde er nog eens de nadruk op dat de uitbreiding van het ziekenfondswezen het contact der tandartsen met militaire en andere overheidsorganen en geneeskundige diensten sterk was toegenomen. Ook hieruit was de behoefte naar voren gekomen van een rechtsinstantie, waar ernstige klachten over tandartsen, die overtredingen begaan, aanhangig kunnen worden gemaakt. De overheid kan wel geconstateerde fouten signaleren, maar niet corrigerend optreden. Dit was, zo zeide hij, de taak van de disciplinaire rechtspraak der Mij.

In dit verband informeerde B o s nog, door welke instantie overtredingen van niet-leden der Mij. behandeld zullen worden. Blijkens het antwoord van de voorzitter moet daarin nog worden voorzien. Ten slotte liet M o l i j n nog kritiek horen op de samenstelling der medische tuchtcolleges, waarin bij berechtiging van een tandarts steeds twee artsen zitting hebben, alsof de tandartsen niet capabel zouden zijn om dit alleen te doen. S a n d e r s verklaarde dat door er op te wijzen dat het medisch tuchtrecht oorspronkelijk was bedoeld ter bescherming van het publiek, al kon hij het genoemde bezwaar aanvaarden. Mocht te zijner tijd de tuchtcolleges om advies gevraagd worden voor eventuele wijzigingen in de tuchtrechtspraak, dan zal dit punt overweging verdienen.

Hierna werden de voorstellen zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Bleef als traditioneel laatste punt nog over de rondvraag. R o e s t had zich gestoten aan een interview in een der dagbladen, waarin een collega zijn persoonlijke visie op bepaalde wetenschappelijke vraagstukken ten beste had gegeven. Dit was, naar hij meende, niet de methode om bij het publiek het vertrouwen te vestigen, waaraan ons vak dringend behoefte had en hij verlangde van de vergadering een uitspraak om interviews niet toe te staan zonder voorafgaande raadpleging van het D.B. Tegen dit denkbeeld liet S a n d e r s een waarschuwing horen; hij achtte deze beknotting van

de vrijheid der leden een gevaarlijk onderwerp, waarbij de grootste voorzichtigheid moest worden betracht. Het was een zaak, die eerst in de afdelingen moest worden onder het oog gezien, in geen geval wilde hij bij voorbaat een uitspraak van de vergadering uitlokken. Mejufr. Schuiringa betwijfelde het recht van de Mij. ten deze en wees op het geval van een beschouwing over onderwijsaangelegenheden, hetwelk niet de Mij. maar wel de universitaire autoriteit regardeerde.

De commissie voor de pers en propaganda is, gelijk bekend, ter ziele, maar Zweede was van oordeel dat zij niet kon worden gemist. Uit het antwoord van de voorzitter bleek, dat ook in het H.B. stemmen waren opgegaan om haar in het leven terug te roepen. Voorts wenste Bos een geldelijke sanctie gesteld te zien op het verzuimen van afspraken door ziekenfondsleden. Daarnaast zou hij het redelijk achten, indien van de omzetbelasting de verhoging mocht worden doorberekend op de vergoedingen van de fondsen. Vervolgens bracht mejufr. De Boer de aantaande lustrumviering van „John Tomes” ter sprake en drong er bij de collega's, die de studenten bij de voorbereiding van advies dienen, op aan om rekening te houden met de financiële nood, waaronder bij de huidige duurte vele studenten gebukt gaan. De huidige duurte maakt het volgens Mejufr. Schuiringa hun vaak moeilijk om de studie te bekostigen en daarenboven de materialen en boeken te betalen, die zij voor hun studie nodig hebben. Om in dit laatste te voorzien was in het Instituut al een leestafel ingericht. Er was vanwege de Universiteit een comité opgericht om voor studenten, die zulks wenschen, een werkkring te zoeken ten einde met het aldus verdiende geld hun studie te kunnen voortzetten. Ook mej. Schuiringa was met de eerder genoemde spreekster van mening dat bij de opzet der feestelijkheden met deze omstandigheid rekening moest worden gehouden om zoveel mogelijk studenten in de gelegenheid te stellen daaraan deel te nemen. Een herdenking op al te kostbare voet zou, meende zij, de sympathie niet ten goede komen. Al ging, volgens Roest, de regeling uit van de studenten, zo zouden de betrokken honorairen er bij hen op aandringen de lustrumviering binnen de perken te houden.

Verder drong Theunissen aan op overheidstoestemming tot vestiging, vooral met het oog op de tandartsen die door oproeping in militaire dienst hun praktijk hadden moeten opgeven. De voorzitter kon hem tevreden stellen met de mededeling dat een desbetreffend wetsontwerp bereids was ingediend, als gevolg waarvan eerlang ook voor een tandarts toestemming van de hoofdinspecteur van de Volksgezondheid nodig zal zijn. Van Eupen laakte de collega's, die zich terwille van de meer lucratieve particuliere praktijk in toenemende mate onttrekken aan de behandeling van ziekenfondspatiënten, als gevolg waarvan zich voor de fondstandartsen onhoudbare toestanden ontwikkelden. Hij wilde echter geen debat hierover „ontketenen” en liet het bij een beroep op hun gemeenschapsplicht.

Tot slot vroeg Pohl naar de financiële toestand van de Mij. De voorzitter kon de verheugende mededeling doen, dat er een voorstel bij de Kroon was ingediend om het saldo van de voormalige Tandartsenkamer ten bedrage van 190 mille ter beschikking van de Mij. te stellen.

In dit bemoedigende vooruitzicht sloot de voorzitter de bijeenkomst, die later op de Zaterdagmiddag gevolgd werd door een gezellige bijeenkomst op het terras met een borrel ter ere van Van Hasselt's 70ste verjaardag.

B.